

Bruselj, 16. december 2025
(OR. en)

16923/25

DEVGEN 240
FIN 1566
ACP 138
RELEX 1702

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj: Generalni sekretariat Sveta

Prejemnik: delegacije

Zadeva: Spodbujanje vzajemno koristnih partnerstev z boljšim financiranjem, enakostjo spolov, globalnim zdravjem in trgovino
– sklepi Sveta (15. december 2025)

V prilogi vam pošiljamo sklepe Sveta o spodbujanju vzajemno koristnih partnerstev z boljšim financiranjem, enakostjo spolov, globalnim zdravjem in trgovino, ki jih je Svet odobril na 4145. seji 15. decembra 2025.

**Sklepi Sveta o spodbujanju vzajemno koristnih partnerstev z boljšim financiranjem,
enakostjo spolov, globalnim zdravjem in trgovino**

(brez poseganja v pogajanja o naslednjem večletnem finančnem okviru)

Financiranje mednarodnih partnerstev

1. Svet se zaveda, da naložbe v mednarodna partnerstva prispevajo k močnejši, varnejši, odpornejši in bolj globalno povezani Evropi ter da financiranje mednarodnih partnerstev ostaja temelj globalne agende in zunanjepolitičnih ciljev EU. Mednarodna partnerstva EU podpirajo trajnostni gospodarski, socialni in okoljski razvoj v partnerskih državah, pri čemer je glavni cilj izkoreninjenje revščine, prispevajo k ohranjanju na pravilih temelječega svetovnega reda in pomagajo spodbujati evropske interese v skladu s strateško agendo EU za obdobje 2024–2029 za uspešno in konkurenčno Evropo. Svet poudarja, da je EU zavezana, da bo pri doseganju trajnostnega razvoja in vzpostavljanju vzajemno koristnih partnerstev tudi v prihodnje zanesljiva in stabilna partnerica, ki deluje na podlagi vrednot.
2. Svet opozarja, da so EU in njene države članice zavezane uresničitvi agende za trajnostni razvoj do leta 2030 in njenih 17 ciljev trajnostnega razvoja, ciljev Pariškega sporazuma ter ciljev Kunminško-montrealskega svetovnega okvira za biotsko raznovrstnost in pakta za prihodnost.
3. EU bo še naprej sodelovala s partnerskimi državami pri kratkoročnem in dolgoročnem zagotavljanju ustreznih rešitev z razvojnim sodelovanjem, tudi v okviru strategije EU Global Gateway in njenega pristopa „360 stopinj“. Za vzpostavljanje vzajemno koristnih partnerstev je potrebno široko in smiselno sodelovanje, ki se uresničuje z razvojnim sodelovanjem ter trgovino in naložbami, pa tudi s političnim in varnostnim dialogom, pri čemer se je treba zavedati, da so partnerske države v prvi vrsti same odgovorne za svoj nacionalni razvoj. Zagotoviti je treba tudi komplementarnost s humanitarno pomočjo, v skladu z načelom, da so humanitarno delovanje, razvoj in mir medsebojno povezani. Razviti bi bilo treba trajnostne pristope za večjo usklajenost razvojne in migracijske politike v skladu s pravom EU in

mednarodnim pravom, med drugim tako, da se trajno odpravijo vzroki za nedovoljene migracije.

4. Svet nadalje ob upoštevanju izida četrte mednarodne konference o financiranju razvoja, ki je potekala junija in julija 2025 v Seville, ponovno poudarja pomen financiranja trajnostnega razvoja in učinkovite uporabe vseh razpoložljivih virov financiranja – javnih in zasebnih, domačih in mednarodnih – za premostitev vrzeli v financiranju. Opozarja, da mora biti poudarek na usklajenih javnih in zasebnih prizadevanjih ter inovativnih mehanizmih financiranja, pri čemer se zaveda, da ima uradna razvojna pomoč (URP) spodbujevalno vlogo pri mobilizaciji dodatnih sredstev z mobilizacijo domačih virov, kombiniranim financiranjem in trajnostnimi zasebnimi naložbami. Hkrati poudarja, da je pomembno podpirati partnerske države pri ustvarjanju fiskalnega manevrskega prostora, potrebnega za pospešitev naložb, ki izboljšujejo življenje ljudi in ustvarjajo dostojna delovna mesta, ob hkratnem zagotavljanju vzdržnosti dolga, spodbujanju privlačnih naložbenih pogojev, mobilizaciji zasebnega sektorja ter boju proti korupciji in nezakonitim finančnim tokovom.
5. Svet poziva k učinkovitemu izvajanju reforme mednarodnega finančnega ustroja, vključno z multilateralnimi razvojnimi bankami, da bi s pomočjo večstranskega sistema, ki bo manj razdrobljen ter učinkovitejši, uspešnejši in odpornejši na sedanje in prihodnje izzive in krize, mobilizirali več finančnih sredstev za doseganje ciljev trajnostnega razvoja.
6. Svet poudarja, da mora zunanje financiranje EU ustrezati svojemu namenu in podpirati globalno vlogo EU v spreminjajočem se globalnem okolju, ki ga zaznamujejo negotovost, strateška in gospodarska konkurenca, nestabilnost, naraščajoča stopnja konfliktov in dolgotrajne krize. EU mora omogočati, da okrepi svoj geopolitični in geoekonomski vpliv, uporabi nov pristop k mednarodnemu sodelovanju, obravnava svetovne izzive in prispeva k zagotavljanju svetovnih javnih dobrin s spodbujanjem vzajemno koristnih partnerstev, temelječih na vrednotah. Poleg tega bi morala EU še naprej imeti ključno vlogo v aktualnem procesu reform v okviru pobude ZN-80 in varovati mednarodni red, ki temelji na pravilih in v središču katerega so ZN. Z zunanjim financiranjem je treba obenem zagotoviti, da bo EU svojo ponudbo prilagodila potrebam partnerskih držav, vključno z najmanj razvitimi državami, majhnimi otoškimi državami v razvoju in nestabilnimi državami, ter da bo delovala bolj povezano s pristopom „Ekipa Evropa“, pri čemer je treba poudariti pomen in vlogo delegacij EU ter zmožnost vsake države članice, da smiselno prispeva k skupni evropski ponudbi za partnerske države.

Izvajanje globalne zdravstvene strategije EU

7. Svet pozdravlja prvo poročilo o izvajanju globalne zdravstvene strategije EU ter ponovno potrjuje vodilno vlogo EU in njenih držav članic pri spodbujanju globalnega zdravja skupaj s partnerji na podlagi solidarnosti, človečnosti, pravičnosti, enakosti spolov in spoštovanja človekovih pravic za vse. Zaveda se, da bolezni ne poznajo meja in lahko hkrati vplivajo na več sektorjev. Dostop do vseh osnovnih zdravstvenih storitev in zanesljivih zdravstvenih informacij po vsem svetu je zato ključnega pomena za zdravstveno varnost, dobro počutje in socialno-ekonomsko stabilnost v Evropi. Ta prizadevanja bi morala temeljiti tudi na pristopu „eno zdravje“, ki upošteva medsebojno povezanost zdravja ljudi, živali in okolja ter vse večji vpliv podnebnih sprememb na globalno zdravje.
8. Svet potrjuje strateški pomen globalne zdravstvene strategije EU in njenih treh glavnih prednostnih nalog, ki so osredotočene na zdravje in dobro počutje, krepitev zdravstvenih sistemov in splošno zdravstveno varstvo ter boj proti grožnjam za zdravje, pa tudi na zagotavljanje pravičnega dostopa do kakovostnih zdravstvenih storitev, vključno s spolnim in reproduktivnim zdravjem in pravicami, v skladu z novim evropskim soglasjem o razvoju. Svet pozdravlja aktualna prizadevanja za vzpostavitev celovitega okvira za nadaljnje ukrepanje, rezultate in učinek.
9. EU in njene države članice z ukrepi in partnerstvi v različnih sektorjih ter na vseh ravneh pomembno prispevajo k izboljšanju globalnega zdravja. To vključuje spodbujanje splošnega dostopa do cepiv in zdravil ter dostopa do zdravstvenih tehnologij ob spoštovanju mednarodnih pravil. Vključuje tudi boj proti nalezljivim in nenalezljivim boleznim, zlasti z vsebinskim sodelovanjem, v okviru razpoložljivih možnosti, s Svetovno zdravstveno organizacijo (SZO) in drugimi subjekti ZN, vključno z UNFPA, UNAIDS in UNICEF, pa tudi z glavnimi svetovnimi zdravstvenimi pobudami in mehanizmi, kot so Svetovna zveza za cepiva (GAVI), Svetovni sklad za boj proti HIV/AIDS-u, tuberkulozi in malariji, Pobuda za izkoreninjenje otroške paralize v svetu, Unitaid, Mednarodni inštitut za cepiva in imunizacijo (IVI) ter Sklad za pandemije. Zato so potrebni nadaljnje vzdržno financiranje v skladu z ustreznimi postopki usklajevanja in določanja prioritet ter večja odgovornost in preglednost, boljša pripravljenost in uporaba digitalnih zdravstvenih rešitev, da bi okrepili svetovne zdravstvene sisteme.

10. Svet poziva EU in njene države članice, naj še naprej izvajajo globalno zdravstveno strategijo EU ter zagotovijo, da bo v spreminjajočih se zdravstvenih razmerah na globalni ravni še naprej ustrezna za globalno zdravstveno varnost. To vključuje krepitev kolektivnega učinka v vlogi globalne in regionalne akterke, tudi s strategijo Global Gateway in pobudami Ekipe Evropa, konstruktiven prispevek k programom reform globalne arhitekture zdravstvene varnosti, vključno z agendo iz Lusake in procesom SZO za ponovno določanje prioritet, ter poudarek na tesnem sodelovanju med vsemi akterji, da bi povečali učinkovitost in spodbujali sinergije. Svet je še vedno zaskrbljen zaradi precejšnjega negativnega učinka, ki ga ima dramatično zmanjšanje sredstev za globalno zdravje na globalno zdravstveno varnost in rezultate na področju zdravja pri nekaterih najbolj marginaliziranih skupnostih na svetu. V zvezi s tem poudarja, da je treba zagotoviti, da se bo EU prilagajala novemu okolju, po potrebi tudi s ponovno določitvijo prioritet in preusmeritvijo pozornosti, ter si hkrati prizadevati ohraniti ukrepe, ki zagotavljajo enakost na področju zdravja za najbolj zapostavljene. Svet ponovno potrjuje, da je EU trdno zavezana sodelovanju z vsemi deležniki, vključno s SZO, ki je v središču globalne arhitekture zdravstvene varnosti, pri spodbujanju globalne zdravstvene strategije EU in skupnem doseganju nadaljnega napredka.

Ocena akcijskega načrta za enakost spolov III

11. Svet je seznanjen z izidom neodvisne ocene akcijskega načrta EU za enakost spolov III (GAP III). Ocena potrjuje strateški pomen GAP III, ki sta ga sprejeli Komisija in visoka predstavnica Evropske unije ter ga je v svojih sklepih pozdravilo predsedstvo, in njegovo vlogo pri nadaljnjem znatnem povečevanju strateškega pomena enakosti spolov v zunanjem delovanju EU. Ker je nasprotovanje enakosti spolov ter pravicam žensk in deklet, vključno z njihovim spolnim in reproduktivnim zdravjem in pravicami, po vsem svetu doseglo neprimerljivo visoko raven, Svet ponovno potrjuje svojo zavezanost spodbujanju enakosti spolov, opolnomočenja žensk ter spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic na svetovni ravni v skladu z novim evropskim soglasjem o razvoju ter v sodelovanju s partnerskimi vladami, civilno družbo in zasebnim sektorjem.

12. EU ostaja zavezana promociji, varstvu in uveljavljanju vseh človekovih pravic ter doslednemu in učinkovitemu izvajanju Pekinških izhodišč za ukrepanje in akcijskega programa Mednarodne konference o prebivalstvu in razvoju, pa tudi sklepnih dokumentov konferenc o njunem pregledu; v tem kontekstu ostaja zavezana prizadevanjem za spolno in reproduktivno zdravje in pripadajoče pravice. Ob upoštevanju tega znova potrjuje zavezanost promociji, varstvu in uveljavljanju pravice vsakega posameznika, da ima popoln nadzor nad vsem, kar je povezano z njegovo spolnostjo ter spolnim in reproduktivnim zdravjem, ter da o tem odloča svobodno in odgovorno, brez diskriminacije, prisile in nasilja. Izpostavlja tudi, da je v zvezi s spolnim in reproduktivnim zdravjem potreben vsesplošen dostop do kakovostnih in cenovno dostopnih celovitih informacij, izobraževanja, vključno s celovito spolno vzgojo, ter zdravstvenih storitev.

13. Svet je seznanjen s tem, da [Komisija in visoka predstavnica Evropske unije] pripravljata četrti akcijski načrt za enakost spolov (GAP IV). V tem načrtu bi bilo treba izkazati stalno zavezanost in vodilno vlogo z določitvijo konkretnih ciljev. Z njim bi bilo treba še naprej spodbujati enakost spolov ter spolno in reproduktivno zdravje in pravice v skladu z novim evropskim soglasjem o razvoju, pa tudi pravice vseh žensk in deklet ter LGBTI oseb, in sicer s preobrazbenimi pristopi, ki odpravljajo temeljne vzroke neenakosti spolov, večplastnih in presečnih oblik diskriminacije ter uporabljajo pristop, ki temelji na človekovih pravicah. GAP IV bi moral prispevati k ustvarjanju varnega okolja za zagovornice človekovih pravic in LGBTI osebe. Prav tako bi moral še naprej odpravljati spolne stereotipe, temeljne vzroke neenakosti med spoloma ter diskriminacijo žensk in deklet, s posebnim poudarkom na najbolj prikrajšanih, vključno z invalidi. V GAP IV bi bilo treba opozoriti na zavezo EU, da bo podpirala enakopravno, polno, učinkovito in smiselno udeležbo in vodilno vlogo žensk in mladih v vsej njihovi raznolikosti ter na vseh področjih in ravneh javnega in političnega življenja v skladu z akcijskim načrtom EU za človekove pravice in demokracijo za obdobje 2020–2027, krepitev ekonomskih in socialnih pravic vseh žensk in deklet, izvajanje agende o ženskah, miru in varnosti ter odpravo vseh oblik spolnega nasilja in nasilja na podlagi spola. Te zaveze bi se morale še naprej odražati v instrumentih EU za financiranje zunanjega delovanja.

Letno poročilo o ciljih razvojne pomoči EU

14. Svet pozdravlja letno analizo Komisije o ciljih razvojne pomoči EU in želi Evropskemu svetu poročati o naslednjem:
- a) EU in njene države članice so leta 2024 prispevale 42 % svetovne uradne razvojne pomoči (URP)¹ in tako še naprej utrjevale svojo vodilno vlogo v okviru svetovne agende za trajnostni razvoj kot največje svetovne donatorke URP.
 - b) Skupna URP² EU je leta 2024 predstavljala 0,50 % bruto nacionalnega dohodka (BND) EU, kar ustreza 88,7 milijarde EUR. To pomeni zmanjšanje v primerjavi z 0,56-odstotnim deležem BND EU v letu 2023 (95,5 milijarde EUR).
 - c) Skupna URP EU za najmanj razvite države³ je leta 2023 predstavljala 0,12 % BND EU, kar ustreza 20 milijardam EUR. To pomeni zmanjšanje v primerjavi z 0,10-odstotnim deležem BND EU v letu 2022 (15,3 milijarde EUR).
15. Svet še naprej spodbuja vse države članice k napredku pri uresničevanju njihovih posameznih ciljev, pa tudi skupne zaveze EU, da bo do leta 2030 za URP⁴ namenila 0,7 % BND, za URP najmanj razvitim državam pa 0,20 %. Spodbuja jih tudi, naj zagotovijo, da bo ustrezen delež njihove URP, na primer 10 %, namenjen humanitarnim dejavnostim na podlagi obstoječih humanitarnih potreb.

¹ Na podlagi predhodnih informacij Odbora za razvojno pomoč o podatkih o URP za leto 2024. Svetovna URP je v tem dokumentu opredeljena tako, da vključuje skupno URP EU ter vseh drugih držav donatorok, ki so ali niso članice Odbora za razvojno pomoč in ki poročajo OECD.

² Na podlagi predhodnih informacij Odbora za razvojno pomoč o podatkih o URP za leto 2024. Skupna URP EU se meri na podlagi ekvivalenta nepovratnih sredstev ter predstavlja vsoto URP držav članic EU in deleža URP, ki ga zagotovijo institucije EU in ni pripisan državam članicam ali donatorjem zunaj EU, kot je Združeno kraljestvo.

³ Na podlagi podatkov Odbora za razvojno pomoč o URP za leto 2023. Skupna URP EU za najmanj razvite države vključuje dvostransko neto URP držav članic EU najmanj razvitim državam, pripisano večstransko URP najmanj razvitim državam in regionalno neto URP, za katero je znano, da koristi najmanj razvitim državam, ter regionalno neto URP institucij EU, za katero je znano, da koristi najmanj razvitim državam (brez deleža Združenega kraljestva).

⁴ Države članice, ki so se EU pridružile po letu 2002, so se zavezale, da bodo povečale svoj delež URP na 0,33 % BND.

16. Svet potrjuje, da je EU pripravljena dejavno prispevati k oblikovanju mednarodnega sistema za razvojno sodelovanje in humanitarno pomoč, ki bo v celoti pripravljen za reševanje današnjih svetovnih izzivov. V zvezi s tem Svet poziva k mednarodnim partnerstvom, ki bi učinkovito uporabljala vse vire financiranja za trajnostni razvoj, vključno z URP in drugimi viri, da bi optimizirali učinek virov in podprli razvojno agendo partnerskih držav, tudi najmanj razvitih in nestabilnih držav. Svet poudarja pomen boljšega in bolj sistematičnega merjenja učinka ter vključujočega zbiranja podatkov in preglednega poročanja o vseh uradnih virih financiranja, tudi o sredstvih, zbranih iz zasebnega sektorja, prek sistema OECD za poročanje o upnikih (zlasti URP), skupne uradne podpore trajnostnemu razvoju (TOSSD) ali pobude za preglednost mednarodne pomoči (IATI).

Posebno poročilo Evropskega računskega sodišča o pomoči za trgovino

17. Svet pozdravlja Posebno poročilo Evropskega računskega sodišča 17/2025 in izreka pohvalo Komisiji za sprejetje njegovih priporočil. Na splošno se strinja z odgovori Komisije na ugotovitve in priporočila iz poročila Računskega sodišča.
18. Pomoč za trgovino je pomemben del razvojnega financiranja in je usklajena s strategijo Global Gateway, tudi z naložbami v gospodarsko infrastrukturo in razvojem proizvodnih zmogljivosti. EU in njene države članice so še vedno največje svetovne donatorke pomoči za trgovino, saj so leta 2022 skupaj prispevale približno 22,2 milijarde EUR, njihova pomoč pa je predstavljala 36 % vse pomoči za trgovino iz dvostranskih in večstranskih virov.
19. Svet potrjuje, da bo EU še naprej zavezana podpiranju partnerskih držav pri odpravljanju trgovinskih ovir, krepitvi njihovih zmogljivosti za trgovanje ter pogajanje o mednarodnih trgovinskih pravilih in njihovo uporabo, podpiranju procesov regionalnega povezovanja in izgradnji infrastrukture, ki jo potrebujejo za vključitev v mednarodni trgovinski sistem. Svet ponovno poudarja tudi *svojo zavezanost podpiranju ugodnega okolja za trgovino* in naložbe, *da bi pospešili vzajemno koristna partnerstva in trajnostni razvoj*, pri čemer opozarja, da so potrebna bolj ciljno usmerjena prizadevanja za najmanj razvite države.